

Важливу роль у стимулюванні інноваційного процесу грає також ринкове ціноутворення. Сьогодні у світовій практиці використовуються такі його принципи:

1. Визначається рівень витрат на виробництво і реалізацію продукції та прибуток. Конкретна ціна повинна відшкодувати всі витрати на виробництво і реалізацію та приносити бажаний прибуток.

2. При визначенні рентабельності інноваційної продукції враховуються витрати з прибутку: виплата податків на прибуток, на майно, виплата дивідендів по акціях, погашення відсотків за кредити, матеріальне стимулювання працівників та ін.

3. Державне регулювання цін на окремі товари і послуги, податків, мита, відсотків за кредит, курсів валют та ін.

4. Рівень доходів покупців інноваційної продукції (поліпшення фінансового стану споживачів підвищує попит, а погіршення знижує його).

5. Наявність монополій, олігополій, що можуть впливати на рівень цін на інноваційну продукцію.

6. Величина ризику продавця і покупця (якщо покупець бере на себе великий ризик, то обґрунтовано вимагає зниження цін).

7. Стратегія “зняття вершків”, тобто спочатку установлюється висока ціна, коли високий попит на новий товар підтримує образ високої якості товару.

Використання світового досвіду ринкового ціноутворення дозволить повніше використовувати

механізм інноваційної мотивації, забезпечити сполучення ринкових методів ціноутворення із державним регулюванням, підвищити роль конкуренції у сфері розробки та виробництва наукомісткої продукції.

Висновки. У зв'язку з вищевикладеним виникає необхідність цілісного підходу до вирішення завдань поліпшення інноваційно-інвестиційного потенціалу підприємств. За рахунок активізації інвестиційної діяльності в Україні можна створити реальні передумови для вирішення основного геополітичного завдання нашої держави – спочатку асоційованого, а потім повного членства в Європейському Союзі. Це сприятиме створенню якісно нових передумов для внутрішньої політики в напрямі утвердження в Україні європейської моделі економічних і соціальних перетворень, стандартів науково-технічного прогресу, підвищенню рівня і якості життя населення.

Наукову новизну дослідження становить сукупність теоретико-методологічних і практичних результатів, які розвивають і поглиблюють наукові засади формування інноваційно-інвестиційної моделі розвитку України. Використання рекомендацій, які містить дана стаття, дозволить врахувати особливості економічного розвитку України та прискорити реалізацію інноваційно-інвестиційної моделі економічного зростання.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Борщ Л.М., Герасимова С.В. Інвестування: теорія і практика: Навч. посіб. – К. : Знання, 2007. – 685 с.
2. Гончаров Ю.В. Промислова політика України: проблеми і перспективи. – К.: Наукова думка, 1999. – С. 149.
3. Ващук Я. Про державну “підтримку” інноваційної діяльності. – [http:// patent.km.ua](http://patent.km.ua)

УДК 330.322.2:664

НЕМЧЕНКО В.В., д-р екон. наук, професор, СКЛЯР Л.Б., аспірант
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ІНВЕСТИВАННЯ У ХАРЧОВУ ПРОМИСЛОВІСТЬ УКРАЇНИ

Розглянуто сучасні проблеми харчової промисловості України. Обґрунтовано перспективні напрями інвестування. Підняті проблеми конкурентоздатності харчової промисловості, випуску екологічно безпечної продукції. Запропоновані заходи по покращенню інвестування в умовах кризи.

Ключові слова: харчова промисловість, безпечні харчові продукти, інвестування, економіко-екологічний аналіз.

The present-day problems in Ukrainian food industry were considered. The prospective trends of investing were proposed. The problems of the competitiveness of food industry, production of ecologically safe products were considered. Measures to improve ways of investing under the crisis conditions were proposed.

Key words: food industry, safe food products, investing, economic-ecological analysis.

Вступ. Світова криза та падіння виробництва у промисловості вже привели до того, що темпи зростання ВВП України значно зменшились. Зростання виробництва у 2008 році здійснювалось в основному за рахунок сільського господарства. Погіршив стан харчової промисловості вступ нашої країни до Світової організації торгівлі (СОТ). Так, обсяг ввезення ковбас у липні 2008 року до нашої країни у порівнянні з минулим роком збільшився у 2 рази. Якщо зовсім недавно вітчизняні харчові продукти на ринку України склали 92%, то сьогодні – 76% [2].

Внутрішні ринки залишаються відкритими для ввезення генетично-модифікованих продуктів, вартість яких значно дешевша. Багато показників безпеки для здоров'я у харчових продуктах не нормується і не контролюється. Англійські вчені з'ясували, що більшість харчових добавок, дозволених в Україні, шкідливі для здоров'я, особливо для дитячого організму. Фахівці попереджають, що шкідливий вплив добавок може призвести до підвищеної втомлюваності, неспокійного сну і навіть зниження розумових здібностей.

Отримавши код Е і національну „прописку” в нормативах, будь яка добавка вважається перевіреною і безпечною для людини. Таким чином, нині виробники формально начебто й не порушують закон. Проте, часом з'являються нові відомості про ту чи іншу добавку. Як наприклад, «Кока-кола» спочатку вироблялася з використанням кокаїну і ніхто його шкідливим не вважав.

Ось деякі з дозволених в Україні добавок з кодом Е.

Е-102, тартразин

Жовтий фарбник. Застосовується в морозиві, желе, супах, йогуртах, гірчиці тощо. За своєю природою – кам'яновугільний дьоготь, відноситься до промислових відходів. Надзвичайно небезпечний для астматиків. Може викликати мігрень, надмірну активність, порушення сну. Заборонений у багатьох країнах.

Е-110, жовтий „сонячний захід” FCF, помаранчево-жовтий S

Додається у кольорову цукеркову глазур, джеми, забарвлені напої, пакетовані супи, східні прянощі, соуси тощо. Викликає алергічні реакції, нежить, нудоту, біль у животі, гіперактивність. Заборонений у багатьох країнах.

Е-211, бензоат натрію

Це консервант з властивостями антибіотика і підсилювача кольору. Використовується в соусах для барбекю, пресервах, соєвих соусах, „фруктових” драже, льодяниках тощо. Викликає алергічні реакції. Шкідливі властивості посилюються у поєднанні з Е-102 (тартразином).

Е-104, жовтий хіноліновий

Використовується в копченій рибі, кольорових драже, льодяниках від кашлю, жуйках. Викликає запалення шкіри. Заборонений в Австрії, Японії, Норвегії, США.

Е-122, азорубін, кармазин

Фарбник червоного кольору. Використовується в марципанах, джемах, рулетах з варенням, йогуртах, „коричневих” соусах, червоних напоях. Викликає висипи і алергію. Заборонений в Австрії, Норвегії, Швеції. Споживчі організації Австралії включили його в групу харчових алергенів, небезпечних для астматиків.

Е-129, червоний спеціальний

Може бути помаранчевого кольору. „Проліз” в деякі солодощі, ліки, косметичні засоби, вафлі та інші кондитерські вироби. Може стати причиною раку, викликає алергію різних видів. Заборонений у дев'яти державах Європи.

Е-124, (яскраво-червоний 4г), кошеніловий червоний

Можна виявити в салатних заправках, десертних топінгах, кексах, бісквітах, сирних виробах, салямі. Канцероген може викликати рак. Провокує напади астми. Заборонений у багатьох країнах [3]. Все це привело до того, що значно скоротилась тривалість життя населення України, збільшились захворюваність і смертність.

Постановка завдання. Як збільшити виробництво у харчовій промисловості, не зменшуючи кількість робочих місць, не знижуючи якість продовольства?

Сприяє збільшенню виробництва зростання попиту продовольства в Індії, Китаї, знищення врожаю економічними катастрофами. У той же час стримують виробництво високі ціни на енергоносії, що збільшує транспортні витрати, робить обмеженим використання мінеральних добрив. Ось чому виникає об'єктивна потреба з боку держави підтримувати виробництво безпечних харчових продуктів, що передбачає екологічно безпечне вирощування рослин і, відповідно, тварин, які виступають сировиною у вітчизняній харчовій промисловості. У агросфері США 99% усіх хімікатів у сільському господарстві не досягають мети, не виконують своєї функції. Екологічно чиста продукція без нітратів, важких металів та іншої отрути у Німеччині коштує у 5-6 разів дорожче. Це свідчить, що виробництво такої продукції не тільки безпечне, але й прибуткове. Невипадково у радянські часи до столових ЦК КПРС і ЦК союзних республік потрапляла продукція, вироблена на землі, яка ніколи не знала мінеральних добрив [5].

Ще Ф. Кене, А. Маршал вважали, що джерелом багатства для людини є не тільки і не стільки додаткова вартість по К. Марксу, скільки результат діяльності сонця, кванти енергії якого через рослини, ґрунт і мікроорганізми перетворюються у продукти харчування. Ф. Кене запропонував розподіл отриманого за рік продукту у суспільстві. За його розрахунком 2/5 цього продукту повинно бути повернено землі для підтримання її родючості, 1/5 - на переробку промисловість (кажучи сучасною мовою – на харчову промисловість) і 1/5 - на потреби держави.

З точки зору ХХІ століття, держава повинна здійснювати дотації не тільки на виробництво продовольства, але й „повертати” землі її родючість,

лише тоді вона стане годувати країну і світ. Різке зменшення кількості внесених мінеральних добрив можна було б компенсувати за рахунок внесення більшої кількості органічних. Однак, кількість внесених на один гектар органічних добрив зменшилась, що пов'язано зі скороченням поголів'я худоби.

Погіршує якість землі безконтрольне, стихійне вирощування соняшника, рапсу. Ці культури можна вирощувати на площах лише через 4-5 років. Якщо у 2007 році рапсу було зібрано 1 млн. 53 тис. тонн, то у 2008 році – 2,9 млн. тонн, що досягнуто за рахунок розширення площ під цю культуру. Таке зростання виробництва пов'язане з високою прибутковістю цієї культури. Вартість 1 тонни рапсу досягає 500 доларів США [1], що значно вище зерна. Це робить загрозу зерновому виробництву в Україні. Країна може перетворитись із світового виробника зерна у сировинний додаток розвинутих держав по постачанню рапсу та його переробці у них на біодизель.

Слід відзначити, що само біопаливо в Україні лише тільки починають використовувати, але існує значна кількість автомобілів, які споживають багато палива. За розрахунками експертів, зерно, яке витрачається на отримання біопалива для однієї заправки джипу, може прогодувати одну людину на протязі року [4]. Причому, якщо родовища нафти і газу ще можна знайти, то розорювати нові землі значно складніше.

Результати. Україна хоча і отримала статус країни з ринковою економікою, вступила до СОТ, процес накопичення капіталу в ній ще не закінчився. Він супроводжується політичною, економічною кризами, криміналізацією народного господарства, що негативно впливає на орієнтири розвитку держави, харчову промисловість, знижує якість її продукції, конкурентоздатність на світовому ринку, тривалість життя населення.

У вирішенні сучасних проблем України, виходу з кризи, необхідно застосовувати економіко-екологічний аналіз як на рівні підприємства, так і на рівні держави. Економіко-екологічний аналіз – це важливий елемент у системі управління виробництвом, дійовий засіб виявлення внутрішньогосподарських резервів, основа розробки науково обґрунтованих планів-прогнозів та управлінських

рішень і контрольно за виконанням їх з метою підвищення ефективності функціонування підприємства.

Матеріальною основою виходу з кризи є оновлення основних засобів, їх екологізація. Невипадково США, розроблюючи план підтримки своєї фінансової системи у 2008 році передбачають пільги для стимулювання альтернативних джерел енергії, що зробить країну енергетично незалежною і більш екологічно безпечною.

Стосовно України, світова криза - це не тільки збитки. Скорочення виробництва металу зменшить екологічне навантаження на навколишнє середовище, дозволить направити кошти на реконструкцію металургійного комплексу, а також освоїти випуск нової екологічно безпечної продукції. Зниження курсу гривні буде стимулювати експорт і стримувати імпорт в тому числі і дешевої екологічно небезпечної харчової продукції.

Вирішити усі ці проблеми силами лише одного підприємства неможливо. У ХХІ столітті зростає значення держави у визначенні пріоритетів розвитку, напрямків стимулювання інвестицій, а де потрібно і стримування (наприклад, виробництво екологічно небезпечних продуктів харчування, їх імпорт та ін.).

Висновки. Для виходу з кризи агропромислового виробництва, харчової промисловості вважаємо доцільним:

1. Держава повинна розробити нормативи вирощування безпечної сільськогосподарської продукції та виробництва харчових продуктів і жорстко контролювати їх якість.

2. Необхідно контролювати і квотувати ввезення до країни харчових продуктів, а в деяких випадках обмежувати їх експорт (наприклад, рапсу).

3. Вітчизняним виробникам важливо надавати дотації, пільги, стимулювати інвестиції у екологічно безпечні, конкурентоздатні харчові продукти.

4. Особливу увагу держава повинна приділити стимулюванню інвестицій у енергозберігаючі альтернативні технології. Для цього може бути використана частка коштів з державного стабілізаційного фонду виходу з кризи.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бугацкий И. Большая «РАПСодия». – Киевский телеграф, 3-9 октября 2008 г.
2. Друженко В.С. Вступлением в ВТО открылся рынок и для некачественных продуктов. – Голос Украины, 9 октября 2008, №192.
3. Імо отруту? – За українську Україну. – 2-8.10.2008 р.
4. Смирнов Е. Принцип домино. – Киевский телеграф, 26 декабря 2006 г.
5. Чечелюк П. Знакомьтесь: еда для богатых и умных. – Киевский телеграф, 23-29 мая 2008 г.

